

τινος ἐφημερίδος, εἶπε· «Πρὶν ἔλθω εἰς Εὐρώπην, ἡ Γερμανία ἦτο δι' ἐμὲ χώρα ἄγνωστος. Ἐν ταῖς σχολαῖς ἡμῶν διδάσκειται κυρίως ἡ ἀμερικανικὴ καὶ ἀγγλικὴ γεωγραφία, περὶ Γερμανίας δ' οὐδὲν ἄλλο ἐγίνωσκον, ἢ ὅ, τι μοὶ εἶχεν εἶπει ὁ ἀρχιμουσικός μου, ὅστις εἶνε Γερμανός. Ἐβραυταζόμενοι λοιπὸν ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἦν οἶονε ἔρημος, μὴ δυναμένη νὰ θρέψῃ τοὺς κατοίκους της, ὅτινες τούτου ἕνεκεν μετανάστευον ἀλλαχοῦ. Ἀντὶ τούτου βλέπω εὐφόρους πεδιάδας καὶ πανταχοῦ τὰ σημεῖα τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς εὐνομίας». Τοῦ ἀνταποκριτοῦ ἐκπλαγέντος ἐπὶ τῇ εὐχερείᾳ, μεθ' ἧς ὁ μονάρχης τῆς Πολυνησίας ὠμίλει τὴν ἀγγλικὴν, ὁ Καλακαούας ἀπήντησεν· «Ἡ ἀγγλικὴ διδάσκειται παρ' ἡμῶν ἐν τοῖς ἀνωτέροις σχολαῖς, ἔνθα φοιτῶσιν οἱ παῖδες τῶν εὐπόρων ἰθαγενῶν. Ἡ ἐκπαίδευσίς εἶνε υποχρεωτικὴ, ἡ δὲ στατιστικὴ ἀποδεικνύει ὅτι παρ' ἡμῶν οἱ ἀναλφάβητοι εἶνε ὀλιγαριθμότεροι, ἢ ἐν οἰαδήποτε ἄλλῃ χώρᾳ... Ἡ διαίτα καὶ τροφὴ τῶν Εὐρωπαίων μοὶ ἤρσεν τὰ μέγιστα. Ἐντύπωσιν μοὶ ἐμποιεῖ μόνον ὁ μέλας αὐτῶν ἱματισμός, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ζωηρὰ καὶ ποικίλα χρώματα, ἅτινα φέρουσιν οἱ κάτοικοι τῶν ἡμετέρων νήσων. Παρ' ἡμῶν εἰς τὰ γεύματα ἕκαστος τῶν συνδαιτυμόνων φορεῖ περὶ τὸν τράχηλον στέφανον ἐξ ἀνθέων καὶ τὸ ἐστιατόριον πληροῦται γλυκειᾶς ὀσμῆς». Περὶ τοῦ πολιτεύματος τοῦ κράτους του εἶπεν ὁ Καλακαούας· «Γερουσία καὶ Βουλὴ συνεδριάζουσιν ἀπὸ κοινοῦ. Ἐκ τῶν τεσσάρων ὑπουργῶν μου δύο εἶνε Ἄγγλοι καὶ δύο ἰθαγενεῖς. Αἱ συζητήσεις τοῦ κοινοβουλίου διεξάγονται ἐν χαβαῖκῇ γλώσσῃ. Κόμματα δὲν ὑπάρχουσιν. Οἱ βουλευταὶ ψηφίζουσιν ἕκαστοτε κατὰ συνείδησιν. Τοῦ δικαιώματος τῆς ἀρνησικυρίας ποιούμεαι χρῆσιν, ἀλλὰ σπανίως. Ἐπ' ἐσχάτων ἠρνήθημεν νὰ κυρώσω νόμον ἐπιτρέποντα τὸ ἐμπόριον τοῦ ὀπίου. Ὅπως ἢ τις ἐκλογεὺς, ἀπαιτοῦνται τρία τινά' α') νὰ δύναται ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ· β') ν' ἀπέτιτεν ἐγκαίρως τοὺς φόρους τοῦ τρέχοντος ἔτους· γ') νὰ μὴ κατεδικάσθῃ ἐπὶ ἀτιμωτικῇ τινι πράξει. Τὰ δικαστήρια διαιροῦνται εἰς δημοτικὰ καὶ ἐπαρχιακὰ, ἔχομεν δὲ καὶ ἐν ἐφετεῖον. Οἱ δικασταὶ εἶνε σχεδὸν πάντες Ἀμερικανοί. Δὲν ἔχομεν ἴδιον κώδικα. Ἄλλ' οἱ νόμοι ἡμῶν εἶνε ἀγγλικοὶ ἢ ἀμερικανικοί. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐφαρμόζεται σπανίως κατὰ δολοφόνων καὶ ἐμπρηστών».

Ἐν Βιέννῃ ὁ βασιλεὺς Καλακαούας κατέστη δημοτικώτατος, καίτοι ἡ δημοτικότης του ἀπεκτιήθη κατὰ τρόπον ἡκιστα συναδόντα πρὸς τὰς περὶ βασιλικῆς ἀξιοπροπέας ἐπικρατούσας προλήψεις. Σὺν τοῖς ἄλλοις ἐπεσεύφηθη ὠδινόν τι καφενεῖον τοῦ Πράτερ, ὕπερ εἶνε ἐντετυκῆριον ἀλλοκότων κυριῶν, ἀφοῦ δὲ ἔπινεν ἀλλεπάλληλα ποτήρια ζύθου, ἤρπασεν εὐειδῆ τινὰ νεάνιδα καὶ ἤρξατο χορεύων μετὰ παρκαφορᾶς οὐδὲν ἐχούσης

τὸ ἡγεμονικόν. Οἱ πολυάριθμοι θαμῶνες τοῦ κατὰστήματος ἐπὶ στιγμὴν ἔμειναν οἶονε ἔμβρονητοι, καὶ κατ' ἀρχάς μὲν τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀπεπειράθησαν νὰ συρῖξωσιν, ἀλλὰ ταχέως ἡ διαγωγή τοῦ Καλακαούα ἐκρίθη δικαιότερον καὶ ἐκπάσης γωνίας τῆς αἰθούσης ἀντήχησαν κραυγαί· «Ζήτω ὁ Καλακαούας!» «Νὰ βασιλεύς!» κτλ. Αἱ κυρίαὶ ἐξήριπτον βλέμματα φθόνου πρὸς τὴν εὐτυχῆ τοῦ βασιλέως σύντροφον. Ἐντούτοις ὁ Καλακαούας, οὗ τὸ πρόσωπον ἠκτινοβόλοι ἐκ χαρᾶς, ἔνευε προσηνῶς δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ καὶ ἐξηκολούθει νὰ χορεύῃ ἀκράτητος, ὑψῶν χεῖρας καὶ πόδας καὶ δίδων εἰς τὰ εὐθυμα βάλς τοῦ Στράους διαστάσεις κόρδακος. Οἶκλον ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τὸ μικρὸν τούτο σκάνδαλον, οὗ αἱ ἀκριτόμυθοι ἐφημερίδες τῆς Βιέννης ἀφηγήθησαν πάσας τὰς λεπτομερείας, ὁ Πολυνησίος ἄναξ δὲν προσεκλήθη, ὡς ἠλπίζεν, εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ἰσλ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ, καὶ τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρησεν ἀθροῦδως εἰς Παρισίους, ἔνθα τὸ ὠδεῖον Μάξιλλ παρέχει αὐτῷ στάδιον πρὸς νέα ἀνδραγαθήματα.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

I

Ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Τουρκοκρατίας οὐ μόνον περὶ τὴν χρῆσιν τῶν ποικίλων ἐνδυμάτων, διακριτικῶν κοινωνικῶν τάξεων καὶ ἡλικιῶν, κατεβάλλετο μεγίστη προσοχὴ, ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ τοῦ ἀθῶου βόδου ἢ τοποθέτησις ἦτο ἄνευ σημασίας. Οὕτω, αἱ μὲν παρθέναι ἔφερον αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, δεξιὰ καὶ πλαγίως, ἐκ τῆς κρύπτεις του — τοῦ καλύμματος ὑπ' ὃ ἐτίθετο ἡ ἄκρα τοῦ κλωνίου του — ἐρπύζον πρὸς τὰ ἐμπρός· ἐπειδὴ δὲ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν παρθένων ἦτο μικρὸν καὶ ἐτίθετο ὀπισθεν καὶ πλαγίως, ἀποκλινόν μάλλον πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀφίετο ἐλευθερά ἡ κόμη — ὠραία ἢ μὴ — τόσῳ πρὸς κόσμον ὡσφ καὶ πρὸς θεάν.

Αἱ ὑπανδρὸι ἐτοποθέτουσαν τὸ βόδον οὕτως, ὡσεὶ καθέτως καὶ πρὸς τὰ κάτω κεκλιμένον νὰ ἐραπῆται τῆς δεξιᾶς παρεῖας, ἐκρυπτον δὲ τὸ κλωνίον του ἐντὸς τοῦ φρεσίου, ὅπερ ἐκάλυπτεν ὄλην τὴν κεφαλὴν. Οἱ δὲ ἐρωτόληπτοι νεανίαὶ ἐπέρων αὐτὸ εἰς τὴν ζώνην των ἐγχειριδίου δίκην... Ἄλλ' ἀκούσωμεν καὶ τοῦ δημοτικοῦ ᾄσματος ἐπικυροῦντος ποιητικώτατα τοὺς ἰσχυρισμούς ἡμῶν

«Ὁ θούμος, τὸ βασιλικὸ καὶ τὸ μακεδονεῖς
Τὰ τρι' αὐτὰ μαλῶνανε ποῖδ' νὰ πρωτομυρῶσῃ.
Πετιέται τὸ τραντάφυλλο τὸ μωσχουρμυρῶσῃ!
— Σωπάτε βρωμολύστρα καὶ σὲς παληκορφίδες.
Ἐγώμει τὸ τραντάφυλλο τὸ μωσχουρμυρῶσῃ!
Τὸ Μάϊ τὸ μῆνα φαίνομαι ἔς τῆς κόρης τὸ κεφάλι
Ἐς παντρεμένης μέγιστον, σ' ἀνὸπαντρουοῦ ζηνάρι...» *

* Τὸ ᾄσμα τοῦτο ἐπὶ τῆς συλλογῆς τοῦ Σπυρίδωνος Ζημπελίου (σελῆς 742) ἔχει ὡς ἐξῆς :

«Μόσχος καὶ λιθάνορτο, γιόσμος καὶ κερουφύλλι
Ἐκάθουσαν κ' ἐπέσουσαν ὅσιν ποῖδ' μυρίζει κάλλιτο
Βγαίνει καὶ τὸ τραντάφυλλο τὸ μωσχουρμυρῶσῃτο

Ἄλλὰ θὰ ἐρωτήσητε δικαίως· αἱ γῆραι;

Περὶ αὐτῶν οὐδεὶς λόγος γίνεται, διότι ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς ὁ ποιήσας τὰ ἄνω ἐφρῆνει, φαίνεται, ὅτι οὐδεμίαν ὑπάρχει σχέσις μεταξύ γῆρας γυναικὸς καὶ βόδου τοῦ Μιτῶν.

Τὰ δὲ γεροντοπαλλήλαρα;

*Α! αὐτὰ δὰ εἶναι βόδα μόνα των...

Δ. Γρ. Κ.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΑΓΓΑΙΑΙ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως Συμβουλίου ἐν Λονδίῳ ἐδημοσίευσεν ἄρτι καταστατικὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν περὶ τῆς προαγωγῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν τῇ Οὐαλλίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1880. Ἐκ τῆς καταστατικῆς ταύτης ἐξάγεται, ὅτι ἀπὸ τῆς παραδοχῆς τῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως νόμων τοῦ 1870 ὁ ἀριθμὸς τῶν προκαταρκτικῶν σχολείων, τῶν ὑπὸ ἐπίβλεψιν διατελούντων, ἀπὸ 8,281 ἀνῆλθεν εἰς 17,614, ἐξ ὧν 3,433 δημόσια καὶ 14,181 ἐλευθέρα. Τῷ 1870 ἐν τοῖς προπαιδευτικοῖς σχολείοις ὑπῆρχε χωρὸς διὰ 2 μόνον ἑκατομμύρια παιδῶν, ἐφοίτων δὲ ἐν αὐτοῖς 1,152,389· σήμερον ἡ χωρητικότης ἤρξησεν εἰς 4 ἑκατομμύρια, οἱ δὲ φοιτῶντες παῖδες ἀνῆλθον εἰς 2,750,917.

Γνωσὸν ὅτι ὁ νόμος τοῦ 1870 ἐπιτρέπει εἰς τὰς κοινότητας, χωρὶς νὰ ἐξαναγκάξῃ αὐτὰς, νὰ καθιστῶσι τὴν ἐπιτόπιον ἐκπαίδευσιν ὑποχρεωτικὴν. Μέχρι τοῦδε αἱ πλείους τῶν κοινοτήτων ἐπραγματώσαν τὴν διάταξιν ταύτην. Τῷ 1872 τὸ τρίμημα τοῦ ἀγγλικῆς καὶ οὐαλλικοῦ πληθυσμοῦ, ἐν ᾧ ἡ ψῆφος τῆς Βουλῆς κατέστησεν ὑποχρεωτικὴν τὴν ἐκπαίδευσιν, περιελάμβανεν 8 ἑκατομμύρια κατοίκων. Τῷ 1880 ἡ ἐκπαίδευσις κατέστη ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ 22 ἑκατομμυρίων πολιτῶν, ἥτοι πλέον τῶν 4]3 τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἀγγλίας καὶ Οὐαλλίας, ὅστις, κατὰ τὰ ἐξαγόμενα τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς, ἀνέρχεται εἰς 26 περίπου ἑκατομμύρια κατοίκων.

Ὡσαύτως ἀξιόλογος πρόοδος παρατηρεῖται εἰς τὴν πρὸς σπουδὴν ἔρσειν τῶν μαθητῶν. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νέου νόμου ἡ προκαταρκτικὴ παιδείσις διαιρεῖται εἰς τέσσαρας τάξεις. Περὶ τὸ τέλος δὲ τοῦ παρελθόντος ἔτους 476,761 μαθηταὶ ἔλαβον πτυχίον τῆς ἀνωτέρας τάξεως. Τὸ πρόγραμμα τῆς τάξεως ταύτης, πλὴν τῶν ἀνεκῶν διατηρουμένων στοιχείων τῆς προπαιδεύσεως, περιλαμβάνει τὴν φυσιολογίαν τῶν ζώων,

—Σωπάτε βρωμολούλουδα καὶ σεις βρωμοδοτάνια

Ἐγὼ μὲν τὸ τριαντάφυλλο τὸ μοσκομουρουδάτο

Τὸ Μίτῶν τὸ μῆνα βρασκουμὶ στοῦ βασιλεῖα τὴν ταῦλα

Καὶ μὲ σηκόνει ὁ βασιλεῖα καὶ μὲ μοσκοβολιέται,

Μὲ σκόνει κ' ἡ βασιλίσσα στὸν κόρφο τῆς μὲ βραίνει

Μὲ κάνει καὶ βόδουσταμο κ' ἀλείφει τὰ μαλλιά τῆς...

Ἐγὼ φορμίζω ζωντανούς, στολίζω πεθαμένους,

Τῆς παντρεμένης τὰ μαλλιά, τὸ ἀνυπανόρη τὸν κόρφο,

Τῆς γῆρας τὸ προσκέφαλο, τῆς καλογεῖρας τὸ ῥάσο...

Ἄλλ' ἐν Ἀθήναις εἶναι γνωστὸν ὅς ἀνωτέρω, ἀπλοῦστερον, ἀθωότερον καὶ δημοκρατικότερον.

τὴν φυσικὴν γεωγραφίαν καὶ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν.

Τελευταῖον ἡ κατάστασις τῶν διδασκάλων ἐβεβαιώθη τὰ μέγιστα. Ἐν τοῖς ἀγγλικῶσι σχολείοις διδάσκουσι 31,422 διδάσκαλοι ἢ διδασκάλισσαι, ἐξερχόμενοι τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν προτύπων διδασκαλείων τοῦ Battersea καὶ τοῦ Culham. Τῷ 1870 ὁ μέσος ὄρος τῆς ἐτησίας ἀμοιβῆς ἦτο 95 λίραι καὶ 12 σελίνια (2,390 φράγκα) διὰ τοὺς διδασκάλους, 57 δὲ λίραι καὶ 16 σελίνια (1,445 φράγκα), διὰ τὰς διδασκάλισσας. Τὴν σήμερον ἡ ἐνιαύσιος μισθοδοσία τῶν μὲν διδασκάλων ἀνῆλθεν εἰς 127 λίρας καὶ 2 σελίνια (3,177 φράγκα) τῶν δὲ διδασκάλισσων εἰς 72 λίρας καὶ 12 σελίνια (1,815 φράγκα). Τινὲς μάλιστα ἐκ τῶν πρώτων κερδαίνουσι 200 λίρας, ἥτοι 5000 φράγκα κατ' ἔτος. Πλὴν δὲ τούτου τὸ τρίτον τῶν διδασκάλων ἔχει κατοικίαν δωρεάν.

Ὅπως περὶ αὐτῶν τὴν ἐκθεσιν ταύτην, ἀναφέρωμεν λεπτομέρειαν ἀξίαν σημειώσεως· Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἀνῆρχετο κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς 2,130,000 λίρας στερλίνας (53,250,225 φρ.). Περιπλέον αἱ κοινότητες κατέβαλλον ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ταμείου πρὸς τὴν αὐτὸν σκοπὸν ἐν ὅλῳ λίρας στερλίνας 726,222, ἥτοι 18,155,650 φράγκων. Ἀλλὰ πλὴν τούτων ἡ ὑπὸ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς συλλεχθεῖσα ποσότης εἰς δωρεὰς καὶ κληροδοτήματα ὑπὲρ τῶν σχολείων ἀνῆλθεν εἰς τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ποσὸν ὅσον ὑπὸ τῶν κοινοτήτων ἐδαπανήθη, τουτέστιν εἰς 739,155 λίρας (φρ. 18,478,875.)

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, οἱ Ἀγγλοὶ κατὰ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ μέριμναν οὐδενὸς ὑπολείπονται, εὐκαίον δ' εἶνε νὰ εὐρίσκωσιν ἀπανταχοῦ μιμητὰς.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Διάλογος μεταξύ οἰνοπώλου καὶ πελάτου.

Ὁ πελάτης.—Κύτταξε δὴ τὸ κρασί τοῦτο, εἶνε πολὺ καλλίτερον καὶ εὐθηνότερον ἀπὸ 'κείνου ποῦ μοῦ πουλεῖς. Νὰ, ἴδες, δοκίμασέ το.

Ὁ ἔμπορος, δοκιμάζων.—Πρ, πρ, πρ! (τὸ ἀποπτύει). Αὐτὸ εἶνε γιατρικὸ, φίλε μου, εἶνε μίγμα ποῦ ἔχει ἀπὸ ὅλα μέσα, ἐκτός μόνον στυφύλι! Βίλικρινῶς σὲ λέγω πῶς σὲ κλέπτουν...

Ὁ πελάτης.—Ἄμ, εἶνε 'κείνου ποῦ σὺ ὁ ἴδιος μοῦ 'πούλησες χθές.

—!!!

*

**

Ἡ Κυρία Ν* ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ μέγα γεῦμα. Τὸ πρᾶτ' μεταξὺ ἄλλων παραγγέλλει τῆς Σοφίᾳς νὰ ἀγοράσῃ καὶ μίαν ὄρνιθα.

Ἐἰς τὴν ἐπιστροφὴν ἡ Σοφία ἐπιδεικνύει τὸ ὄψωνιον εἰς τὴν κυρίαν, ἥς τοὺς μορφασμοὺς προκαλεῖ ἡ ἰσχυρότης τοῦ ζώου.